

En Marcel

Mercè

A finals dels anys setanta, en un moment de transició i canvi social, la plaça Universitat de Barcelona s'havia convertit en un lloc de referència on confluïen permanents confrontacions entre manifestants i els que s'anomenaven "els grisos" disposats a neutralitzar i apaivagar l'afany dels estudiants a ser participants de la lluita social i llibertat de pensament.

I aquell matí, la Mariona immersa al bell mig d'un conflicte, de sobte es va trobar cara a cara davant d'una imponent presència grisa, que sortosament l'ha va ignorar, segurament per la seva expressió d'aparent ingenuïtat i horror, trets que li van permetre continuar amb el seu propòsit.

Com cada dijous a la tarda, la Mariona, encara excitada pels esdeveniments succeïts a la Universitat aquell matí, agafà el tren cap a Sant Sadurní d'Anoia per visitar l'àvia Teresa.

En arribar-hi, i després d'una forta abraçada i amb veu encara tremolosa per l'emoció, li va explicar fil per randa tot el que havia succeït.

—Àvia, escolta, avui he viscut un matí entre apassionant i arriscat!— li deia, alliberant-se d'aquella càrrega emocional que portava.

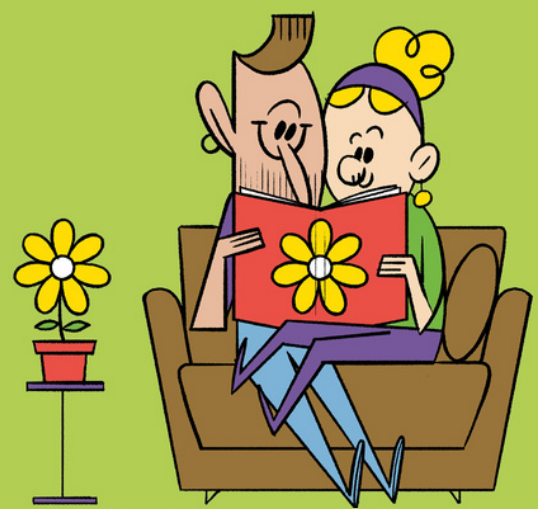
Segurament la Mariona no hauria comentat mai aquella gesta amb els seus pares, doncs ben segur l'haguessin desaprovat. En canvi, l'àvia havia estat una activista —així li havia explicat el seu pare, fill de la Teresa, — i, per tant, podia obrir-se a ella i compartir inquietuds, il·lusions i, fins i tot, parlar dels amors platònics que no arribaven mai a un fi desitjable. Era la seva confident!.

Aquells fets van evocar en la Teresa una època convulsa de la seva joventut. Cada any, passava dues setmanes a casa dels oncles, l'Andreu i la Roser a Barcelona, i amb el seu cosí l'Enric i en Tomeu el seu amic íntim, també va participar d'un temps de revoltes i lluita col·lectiva.

—Ai Mariona!, tu i jo ens assemblem molt, valentes, potser un tant imprudents, però decidides!. Com m'agradaven aquells moments de coratge i compromís, culpables de què m'hagués enamorat del teu avi Tomeu, tot un esperit enèrgic i lluitador! — va expressar amb goig la Teresa.

Per a la Mariona, l'àvia era una referent. A través dels seus relats descobria històries inspiradores que les permetia endinsar-se en un petit univers de complicitat.

Com era habitual, la Teresa havia preparat el pastís de poma que tan li agradava a la Mariona. Per calmar l'excitació de la seva neta el va acompanyar amb vi moscatell servit en les copes de cristall que guardava en el bufet fabricat per l'avi, tot plegat d'un gran valor sentimental.

En Marcel

Mercè

—Quantes vivències i records d’infantesa i joventut acumulades en aquestes copes! Algunes de molt felices i d’altres tan doloroses que han imposat un silenci massa amarg i perdurable. El meu estimat Marcel, un germà insubstituïble! —va expressar afligida la Teresa.

Llavors, la Mariona recordà que el pare li havia explicat que l’oncle Marcel havia mort del tifus.

—I tant, és terrible perdre un ésser estimat! —va replicar la Mariona mentre observava com les llàgrimes lliscaven per la cara de la Teresa, qui després d’uns moments de silenci, es va recompondre i va començar a explicar:

—La vida a la masia entre vinyars era única. Eren temps d’esforços, i alhora, d’il·lusions. M’agradava veure el pare treballant els ceps i cuidant tot el procés fins a obtenir una bona collita. Sovint amb en Marcel pujàvem al turonet que hi havia just davant, i des d’allà començava la nostra aventura enmig d’un paisatge idíl·lic. Érem els capitans d’un gran vaixell que travessava un mar de fileres molt ben disposades, gaudint d’uns colors radiants on es combinava el verd intens de les fulles amb el daurat esplendorós de les baies del raïm penjant del cep. Estampes de complicitat impregnades de records amb ell. I continuà:

—Quan arribava el temps de la verema, i després de collir el raïm, el pare convidava la família i amics a participar d’una experiència fraternal on homes, dones i nens trepitjaven les baies de raïm!. En Marcel sempre era el primer a posar-hi —somreia la Teresa i continuà. Després aquella barreja s’evocava a la premsa i se n’extreia el most!. I tots el provàvem! Recordo encara aquell gust tan melós..!. És una bona anyada! —cridava el pare excitat. Sí, Mariona, tot plegat era una gran festa acompanyada amb el vi servit en aquestes precioses copes de cristall i que la mare només treia per ocasions molt especials!. Érem molt feliços! —relatava la Teresa amb tendresa.

—Àvia, m’agrada molt escoltar-te. Ets una barreja de poeta i cronista —manifestà la Mariona.

—Bé, ja saps que tinc alguns petits relats publicats, però res a veure amb l’habilitat d’en Marcel. Tenia una gran facilitat en redactar i editar documents i sovint es reunia amb la gent del poble. Eren trobades clandestines perquè ell era també un intel·lectual compromès. Per altra banda, era un jove extremadament amable i elegant de maneres. La mare, intuïa que darrera d’aquell aspecte refinat i esperit crític, trets poc comuns en un entorn rural i de costums tradicionals, s’hi amagava algun assumpte qüestionable. I no s’equivocava!. Tenia una sensibilitat desbordant. Recitava poemes, especialment dedicats a la mare. Era una ànima bondadosa, plena de vida!. Es va fer el silenci. I de nou va insistir: no va ser just, massa dolor i abatiment per al Marcel!

—Molt injust, un noi tan jove morir per una malaltia curable avui dia! —replicà la Mariona. En dir això, va percebre una expressió inquieta i estranya en l’àvia. No era exactament tristesa, era un neguit d’incomoditat que no va saber entendre.

En Marcel

Mercè

Commoguda, la Teresa va sentir la necessitat de revelar la realitat d'en Marcel.

—Tenia la virtut de captivar la gent del poble, però malauradament aquell tret es convertiria en una càrrega molt dolorosa. Sense adornar-nos, patia en silenci la pressió social d'adaptar-se a les expectatives tradicionals de l'època. Però un dia, inconscientment, el Lluís, el nostre veí, va fer la indiscreció de rebel·lar el secret més íntim d'en Marcel. I després d'un moment de silenci inquietant, va prosseguir:

—La seva orientació sexual es desviava del què es considerava "normal" en un món ple de prejudicis. I va començar a patir un rebuig amarg per ser com era. Les mirades de desaprovació i comentaris insultants van fer que en Marcel se sentís cada vegada més aïllat i incomprès - explicava afectada la Teresa.

—Quanta tristesa i patiment encoberts, pobre Marcel! Èpoques turbulentes - va dir la Mariona.

—Malgrat els seus esforços per mantenir una aparença forta, la barreja d'una sensibilitat desbordant i la discriminació persistent rebuda van pesar sobre en Marcel fins a convertir-se en una càrrega que sacsejava la seva ment i els seus sentiments. La por a ser rebutjat per un entorn que no acceptava la seva autèntica identitat i la sensació de solitud perpètua el van empènyer a prendre la tràgica decisió de posar fi a la seva pròpia vida - va concloure l'àvia. I llavors afligida va trencar a plorar.

La Mariona escoltava amb perplexitat aquella revelació tan colpidora.

—Un final terrible, àvia! Decisió extrema provocada per un dolor insuportable. Quant de patiment a les vostres vides! T'estimo. T'estimo molt, àvia —va empatitzar la Mariona.

—Aquesta és la veritat. Prou de mentides! Avui t'he vist una jove madura i forta, testimoni d'una nova generació, encarant amb fermesa l'oportunitat d'avançar cap una societat més tolerant, oberta i lliure sense tants prejudicis. M'has donat la força per alliberar la perpetuïtat d'un secret traumàtic a la família. I em sento reconfortada d'haver-ho fet amb tu —va expressar amb gratitud la Teresa.

I entre llàgrimes es van abraçar i van nodrir la seva complicitat.

La Teresa havia redimit la memòria del seu estimat germà.

